

قیام حسینی: حادثه یا مکتب تربیتی

تهران (پانا) - این روزها و شب‌ها از هرکوی و برزنی نوای روضه خوانی و سینه زنی بلند است. مومنان و محبان اهل بیت وعاشقان ابا عبدالله الحسین (ع) در هر نقطه از شهر و با هرامکانی که در اختیار دارند و در توانشان است تلاش دارند با برپایی مراسم سوگواری، روضه خوانی و سینه زنی، میزبانی از هیاتهای عزاداری و ... ارادت خود به شهدای عاشورا را به نمایش گذارند.

در این میان اما حرف اول و آخر این مراسم را نسل جوان و نوجوان میزند، شور و شعوری که باید به این نسل منتقل شود تا تداوم راه عاشورا و عاشوراییان تضمین شود.

شاید برای برخی که اعتقادات محکمی ندارند باورش دشوار باشد که همواره این مجالس مملو از جوانان و نوجوانانی است که عشق به اهل بیت درسینه آنها موج میزند. شاید به همین دلیل هم باشد که برخی با آوردن بهانه‌های عجیب و غریب تلاش دارند تا نوجوانان و حتی کودکان را از حضور در چنین مجالسی منع کنند. بهانه‌های چون افسردگی ناشی از حضور در مجالس ذکر و خطابه مصائب خاندان عصمت و طهارت در کربلا. این در حالی است که آنچه میتواند بهترین هدیه به فرزندان و نسل آینده کشورمان باشد؛ تربیت حسینی است که بخشی از آن با حضور در همین مجالس ذکر و وعظ و روضه محقق میشود.

دانشگاه بزرگ کربلا

نظریه‌های یادگیری اجتماعی یکی از نظریه‌های مهمی است که به نقش مشاهده و تقلید و الگوبرداری در یادگیری تاکید می‌کند. طبق این نظریه کودک یا نوجوان بر اساس ویژگی‌های شخصی و با فعالیت خود الگوی معینی را از میان الگوهای مختلف والدین و بزرگسالان انتخاب می‌کند. بر این اساس زمینه‌های محیطی و وراثتی از همان دوران کودکی تا بزرگسالی می‌توانند در رشد شخصیت انسان تأثیرگذار باشند، قرار گرفتن هر شخصی در محیطی سالم، همراه با زمینه وراثتی سالم، شخصیتی سالم را تحویل جامعه می‌دهد و این فرد به نوبه خود می‌تواند نقشی تأثیرگذار بر روی افراد دیگر داشته باشد. لذا توجه به تربیت فرزندان در داخل خانواده و هم‌زمان حضور آنان در محیط‌های اجتماعی مناسب، می‌تواند تأثیر تربیت فرزندان را چند برابر کند.

یکی از مسایل مورد توجه در بحث تربیت فرزندان که متناسب با فرهنگ اسلامی ما است، تربیت دینی فرزندان می‌باشد؛ در این میان واقعه کربلا نه یک حادثه بلکه یک دانشگاه بزرگ تربیتی است، واقعه‌ای که بسیاری از آموزه‌های دینی را در بر دارد، و ما می‌توانیم با الگو قرار دادن جریان عاشورا، گام‌های مؤثری در امر تربیت دینی کودکان و فرزندانمان برداریم. نگاه حضرت امام حسین (علیه السلام) به فرزندان خود و فرزندان خواهر و برادر و حتی اصحاب و بالاتر از این در برخورد اولیه با دشمنانش آنهم در بحبوحه جنگ یک نگاه تربیتی بود. و این خود بزرگترین الگو برای والدین می‌باشد. زمانی که انگیزه و فکر کودک عاشورایی شده و از آرمان‌های حسینی الهام گرفت، در موقعیت‌های مختلف زندگی با ذهن فرد عجین شده و ظاهر می‌شود.

حجت الاسلام ابراهیمی ZWNJ&پور، عضو هیئت علمی موسسه امام خمینی(ره) به اشاره به ضرورت توجه به تربیت حسینی کودکان گفت: این سبک تربیتی، عقاید و باورها، ارزش ها و هنجارها، رفتارها و نمادهای اجتماعی و به دنبال آن رفتارهای فردی را در بر می گیرد. در نتیجه هر وقت عقاید و ارزش های ما با ارزش های حسینی همسو بود و هنجارهای ما با معارف حسینی پوشش داده شد و از سوی دیگر رفتارها بر اساس منش حسینی شکل گرفت در نتیجه می توانیم بگوییم تربیت حسینی در جامعه جاری و ساری شده است.

وی ادامه داد: تربیت حسینی وقتی ممکن است که فرهنگ، فرهنگ حسینی باشد یعنی سطوح مختلف فرهنگ نشأت گرفته از عقاید، منش و رفتار حسینی باشد، اگر فرهنگ حسینی شد از طریق فرایند جامعه پذیری شاهد تربیت حسینی نیز خواهیم بود وگرنه به صورت فردی و جسته گریخته می توانیم این سبک تربیتی را شاهد باشیم.

حجت الاسلام ابراهیم پور تصریح کرد: شکل گیری تربیت حسینی را می توان از دوران کودکی در فرهنگ سنتی مشاهده کرد. ما علاوه بر عزاداری های سنتی که هر ساله برگزار می کنیم، وقتی کودکی به دنیا می آید کام او را با تربت امام حسین(ع) بر می داریم. نام فرزندان را حسین یا ترکیبی از نام حسین یا کنیه های حسین می گذاریم، اسامی نظیر امیرحسین جزو سه نام اول در انتخاب نام نوزدان در کشور ما محسوب می شود و اسم حسین نیز جزو هشت اسم اول در انتخاب های ما است.

عضو هیات علمی موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره) گفت: حتی در ایام عزاداری ماه محرم و صفر لباس مشکی تن نوزادان می کنیم، به ویژه در دهه های اخیر نیز لباس هایی شبیه لباس حضرت علی اصغر(ع) تن آنها می کنیم یا مراسم شیرخوارگان حسینی برگزار می شود. از سوی دیگر وقتی بچه ها آب می نوشند می گوییم بعد از نوشیدن آب بگویند سلام بر حسین شهید(ع)؛ پس یاد امام حسین(ع) از همان طفولیت در ذهن کودک نقش می بندد. از سوی دیگر حضور کودکان به همراه والدین در مجالس روضه یا کمک کردن در جریان اداره هیئات از دیگر رویکردهایی است که می تواند تربیت حسینی را رقم بزند.

وی با بیان اینکه موارد یادشده به صورت سنتی در فرایند تربیت و جامعه پذیری کودکان نسل های قبل وجود داشته است، افزود: امروز نیز اینگونه است اما تا حدودی برخی موارد کمرنگ شده، در جامعه سنتی خبری از شبکه های مجازی نبود اما امروز چنین نیست. از نظر من باید بتوانیم ماهیت سنتی را در سیر جامعه پذیری کودکان رعایت کنیم.

ضرورت های تربیت حسینی

حجت الاسلام والمسلمین وحیدحجتی کارشناس مذهبی میگوید: لبیک یا حسین(ع) گفتن به معنای لبیک گفتن به مرام و منش اباعبدالله الحسین(ع) است، باید گفت، فرزندان ما نیاز به تربیت حسینی دارند و مبنای تربیت حسینی نیز اخلاق است. در کنار توسلات عاطفی و اشک ZWNJ&هایی که برای مصائب اهل بیت(ع) می ZWNJ&ریزیم، مادران باید یک رکن اساسی برای تربیت حسینی فرزندانشان مدنظر داشته باشند.

وی ادامه داد: اگر مادری بخواهد فرزندش را بر مبنای تربیت حسینی بزرگ کند، باید بداند امام حسین(ع) کیست و چه حال و هوایی دارد، لذا تا امام حسین(ع) را نشناسیم و ندانیم چه حال و هوایی دارد، تربیت ما تربیت حسینی نخواهد بود. اینک می ZWNJ&گوییم لبیک یا حسین(ع) این لبیک گفتن به مرام و منش اباعبدالله الحسین(ع) است. اگر لحظه لحظه زندگی امام حسین(ع) از آن زمان که از مدینه به سمت کربلا حرکت کردند را مطالعه کنیم، می ZWNJ&بینیم که حضرت، اخلاقی برخورد کردند.

این کارشناس مذهبی ابراز کرد: اگر کسی باور کند که رکن اصلی برای تربیت حسینی فرزند اخلاقی بار آوردن است، شک نکنید که این تربیت حسینی خواهد بود. اگر مادری نیتش این باشد که فرزندش را بر مبنای اخلاق حسینی بار بیاورد، یعنی اینکه از تمام رذائل اخلاقی از جمله کینه و ... باید دور باشد. جلسات اباعبدالله الحسین(ع) یعنی اینکه امام حسین(ع)، ما تو را می ZWNJ&خواهیم، لذا خواستن امام حسین(ع) تنها خواستن احساسی و عاطفی نیست و باید از مرز احساس عبور کرد و به عمق مرام حضرت رسید.

این کارشناس مذهبی رسانه ملی بیان کرد: اگر مادری قرار است فرزندش را حسینی بار آورد و سبک زندگی حسینی داشته

باشد، باید در جریان زندگی، از بدی همسر چشم پیوشد. اگر مبنای زندگی و تربیت حسینی را بر مبنای اخلاق نگذاریم، زندگی به کام ما نخواهد شد. تربیت حسینی یعنی اینکه امام حسین(ع) حتی نسبت به افرادی که ایشان را قبول نداشتند، احساس مسئولیت و توجه می‌کردند.

حجتی تصریح کرد: ولایت یعنی سرپرستی همراه با دوست داشتن. عمده اینکه فرزندان از پدر و مادر دوری می‌کنند این است که پدر و مادر زیاد امر و نهی می‌کنند. با زور، کسی تربیت نمی‌شود. در تربیت اخلاق اثرگذار است. براساس روایات رسیده از اهل بیت(ع) زیاد تذکر دادن فرزند را عصبانی می‌کند.

وی عنوان کرد: لبیک یا حسین(ع) و بیعت با اباعبدالله الحسین(ع) فراتر از بحث حماسه و شور شعوری دارد و آن این است که ما می‌خواهیم لبیک به مرام اباعبدالله(ع) بگویم، لذا اگر می‌خواهیم فرزندی تربیت کنیم که به حضرت مهدی(عج) لبیک گوید، لازمه آن اخلاقی زندگی کردن است تا در این زندگی اخلاقی، فرزندی با مرام و منش امام حسین(ع) تربیت کنیم.

مکتب حسینی و زینبی بهترین الگوی تربیتی

حجت الاسلام علیرضا آشوری کارشناس مسائل دینی درباره این موضوع گفت: بهترین الگوی تربیتی برای فرزندان نیز آموختن فرهنگ حسینی و عاشورایی و هدایت آن‌ها در مراسمات مذهبی و الگوگیری از زندگی ائمه (ع) است

وی افزود: مادران این مرز و بوم باید برای تربیت فرزندانی پاک و صالح در جامعه اسلامی تلاش کنند تا از اخلاق حسینی و زینبی بهره‌مند باشند.

این کارشناس مسائل دینی با بیان اینکه تربیت سالم فرزندان یکی از حقوق آن‌ها به شمار می‌رود عنوان کرد: کودکان و خردسالان از فطرت و روح پاکی برخوردار هستند و این سن بهترین فرصت برای تربیت درست آن‌ها با الگوگیری از اهل بیت (ع) است تا والدین فرزندانی صالح به جامعه تحویل دهند.

وی توضیح داد: کودکان ، آینده سازان کشور ما هستند و بهترین الگوی تربیتی برای فرزندان نیز آموختن فرهنگ حسینی و عاشورایی و هدایت آن‌ها در مراسمات مذهبی و الگوگیری از زندگی ائمه (ع) است تا بهترین ها وارد عرصه جامعه شوند.

نویسنده: سعید کوشافر

منبع: قدس آنلاین